

KİK Uyuşmazlık Kararlarına İlişkin Açılan İptal Davalarında İvedi Yargılama Usulü

Av.Betül Sevdim

9 Ocak 2020

İvedi Yargılama Kavramı

- İvedi yargılama kavramı, idari yargılama hukukunda yer alan genel yargılama usulünden farklı olarak, sürelerin kısaltılması ve yargılama usulünün basitleştirilmesi suretiyle yapılan hızlı ve farklı bir yargılamayı ifade eder.
- 6545 sayılı Kanun'la 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na eklenen 20/A maddesinde düzenlenmiştir.

İvedi Yargılama Usulü 'nün Amacı

- 6545 sayılı Kanun'un 18.maddesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na eklenen 20/A maddesinin gerekçesi :

“İdari yargıda davaların tümü aynı usul takip edilmek suretiyle sonuçlandırılmaktadır. Ancak idari davaların bazıları, niteliği itibarıyla diğerlerinden farklıdır. Bu tür davaların geciktirilmeksizin karara bağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan, gecikerek karar verilmesinde hem idare hem de davacılar bakımından katlanılması zor ya da imkânsız sonuçlar doğuracak sınırlı sayıdaki dava türünün, diğerlerine göre daha ivedi bir şekilde sonuçlandırılması gerekmektedir. Yargısal sürecin, süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale, özelleştirme, acele kamulaştırma uyuşmazlıklarından kaynaklanan bazı davaların ivedilikle sonuçlandırılmaması halinde, hukuki belirsizlik doğmasına neden olmaktadır. Madde ile Avrupa örneklerinde olduğu gibi idari yargılamaya ivedi yargılama usulü kurumu kazandırılmaktadır.”

İvedi Yargılama Usulü 'nün Kapsamı

İYUK Madde 20/A- 1. İvedi yargılama usulü aşağıda sayılan işlemlerden doğan uyuşmazlıklar hakkında uygulanır:

a) İhaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri.

b) Acele kamulaştırma işlemleri.

c) Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları.

d) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca yapılan satış, tahsis ve kiralama işlemleri.

e) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki değerlendirmesi sonucu alınan kararlar.

f) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca alınan Cumhurbaşkanı kararları.

İvedi Yargılama Usulünün Özellikleri

- İvedi yargılama usulünde süreler, genel yargılama usulüne göre kısaltılmıştır.

İdari yargıda temel olarak öngörülen dava açma süresi 60 gün iken

İvedi yargılama usulünde dava açma süresi 30 gündür.

Genel yargılama usulünde;
İlk inceleme süresi 15 gündür.

İvedi yargılama usulünde;
İlk inceleme süresi 7 gündür.

Genel yargılama usulünde;
Savunma süresi, dava
dilekçesinin tebliğinden
itibaren 30 gündür.

İvedi yargılama usulünde;
Savunma süresi, dava
dilekçesinin tebliğinden
itibaren 15 gündür.

Genel yargılama usulünde;
Dosya tekemmülünden itibaren
en geç altı ay içerisinde karara
bağlanır.

İvedi yargılama usulünde;
Dosya tekemmülünden itibaren
en geç bir ay içerisinde karara
bağlanır.

Genel yargılama usulünde;
Yürütmenin durdurulması
kararına karşı kararın tebliğini
izleyen günden itibaren 7 gün
içinde itiraz edilebilir.

İvedi yargılama usulünde;
Yürütmenin durdurulması
talebine ilişkin olarak verilen
kararlara itiraz edilemez.

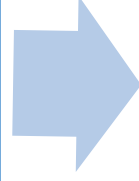
Genel yargılama usulünde;
Davacının dava dilekçesi ile
cevaba cevap dilekçesi,
davalının ise “birinci savunma”
ve “ikinci savunma” dilekçesi
olmak üzere, ikişer dilekçe
verme hakları mevcuttur.

İvedi yargılama usulünde;
Savunmanın verilmesi veya
savunma verme süresinin
geçmesi ile dosya tekemmül
etmiş sayılır. Dolayısıyla, ivedi
yargılama usulünde tarafların
birişer dilekçe (dava dilekçesi-
savunma dilekçesi) sunma
hakları bulunmaktadır.

Genel Yargılama usulünde;
İstinaf süresi; kararın
tebliğinden itibaren 30
gündür.
Temyiz süresi; kararın
tebliğinden itibaren 30
gündür.

İvedi Yargılama usulünde;
İstinaf yolu öngörülmemiş
olup, verilen nihai karara karşı
temyiz süresi , tebliğ
tarihinden itibaren 15 gündür.

Genel Yargılama usulünde;
Temyiz dilekçesine cevap
verme süresi 30 gündür.

İvedi Yargılama usulünde;
Temyiz dilekçesine cevap
verme süresi 15 gündür.
Temyiz istemi en geç 2 ay
içerisinde karar bağlanır. Karar
en geç 1 ay içerisinde tebliğe
çıkartılır.

İvedi yargılama usulünde, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11.maddesi uygulanmaz.

11.maddeye göre, ilgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir ve bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. Bu madde kapsamında yapılan idari başvuru, zorunlu bir başvuru yolu değildir. İlgili, bu yola başvurmadan da, idari yargıda dava açabilir. Burada amaç, idare ile ilgili arasındaki uyuşmazlığın dava açılmadan çözüme kavuşturulmasıdır.

İvedi yargılama usulünde ise, böyle bir idari başvuru dava açma süresini durdurmayaacağından, ilgilinin idareye başvurmadan doğrudan doğruya dava açması gerekmektedir.

İvedi Yargılama Usulünde;

Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulunduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir.

Bu düzenleme ile; olağan yargılama usulünden farklı olarak temyiz aşamasında dosyanın esası hakkında yeniden karar verilebilecek, temyiz üzerine verilen kararlar kesin hüküm doğuracaktır.

Görüldüğü üzere;

- İvedi yargılama usulü; bazı idari davaların niteliği bakımından diğerlerinden farklı olduğu, bunların geciktirilmeksizin karara bağlanması gerektiği, gecikme durumunda idare ve davacılar bakımından katlanılması zor veya imkansız sonuçlar ve ayrıca hukuki belirsizlik doğacağı belirtilerek, bu davaların diğer davalardan daha hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulması gerektiği gerekçesi ile getirilmiş bir yapıdır.

Kurul kararlarına karşı açılan davalarda yargısal inceleme;

- 4734 sayılı Kanunun; İhalelere yönelik başvurular ve incelemeleri düzenleyen 54 ve devamı maddelerinde, şikayet ve itirazen şikayet başvurularının, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yolları olduğu, başvuru sahibi tarafından kanunda öngörülen sürelerde şikayet ve itirazen şikayet başvurusunda bulunabileceği, şikayet başvurusunun ardından idare tarafından belirtilen süre içinde bir karar alınmaması durumunda başvuru sahibi tarafından karar verme süresinin bitimini izleyen on gün içinde Kuruma itirazen şikâyet başvurusunda bulunulabileceği düzenlemelerine yer verilmiştir.
- 4734 sayılı Kanunun 54-56 ncı maddelerinde öngörülen başvuru şekil ve sürelerine ilişkin düzenlemeler, kamu ihalelerinde zaman ve kaynak kaybının mümkün olabildiğince önüne geçilmesi amacıyla yönelik olarak, özel hükümler ihtiva etmek suretiyle, idari yargı yolundaki süre ve bu sürelerle ilişkin esaslara göre daha kısa bir başvuru yolu öngörmüştür.
- Yine bu amaca yönelik olarak söz konusu hükümlerde 5812 sayılı Kanunla değişikliğe gidilerek, başvuru ve kurumca inceleme süreleri kısaltılmıştır. Zira anılan Kanun maddesinin gerekçesinde, 4734 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, şikayet ve itirazen şikayet süreçlerinin mümkün olan en kısa süre içerisinde sonuçlanmasının temini bakımından sürelerin kısaltıldığı açıkça ifade edilmiştir.

- Anılan Kanun'un “ *Yargılama inceleme* ” başlıklı 57'nci maddesinde, şikayetler ile ilgili Kurum tarafından verilen nihai kararların dava konusu edilebileceği ve bu davaların öncelikle görüleceği ifade edilmiştir.
- Bu durumda; 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin 1/a bendinde '*ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri*' nin ivedi yargılama usulüne tabi olduğu ifade edildiğinden, itirazen şikayet başvurusu üzerine Kurul tarafından verilen nihai kararlara karşı açılan davalar, ivedi yargılama usulü uygulanacak uyuşmazlıklar arasında yer almaktadır.

Teşekkürler.

HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI